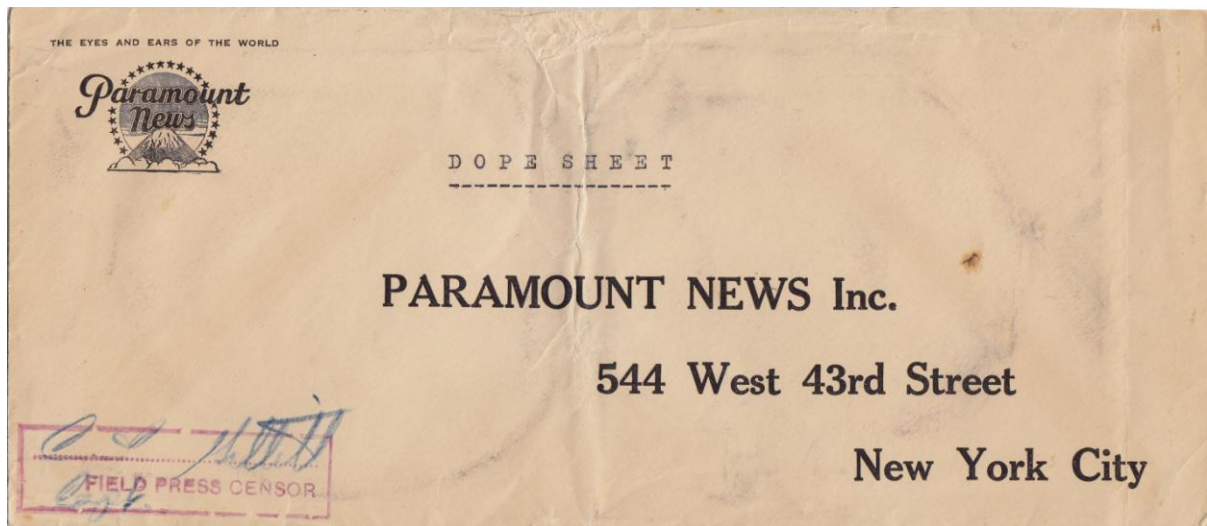

הנה החדשות ועיקרן תחילה זהר נוי

מאז המאה ה-17 הייתה העיתונות המודפסת הדרך המקובלת להעברת חדשות. במחצית הראשונה של המאה העשרים הטלוויזיה ואפילו הרדיו לא היו עדיין מכשירים נפוצים, אך תקשורת אלקטרונית כבר הייתה, בדמותם של יומני חדשות.

יומן החדשות היה סרט קצר, שתיעד את מאורעות השבוע או החודש החולף. לראשונה הוצג לציבור מידע חדשותי מצולם המלווה בכיתוביות (בהמשך הוחלפו הכיתוביות בקריינות). השימוש בחידושי הטכנולוגיה התקבל בהתלהבות על ידי הציבור הרחב, ויומני החדשות, אשר הוקרנו בדרך כלל בבתי הקולנוע לפני הסרטים, נהנו מפופולאריות עצומה.

סרט תיעודי זה היה לא רק מקור מידע אלא גם אמצעי בידור, שכן שולבו בו אירועים פיקנטיים, חדשות תרבות ואמנות, קטעים מהצגות וראיונות עם אישים שפקדו את המדינה. יומני החדשות החלו להעלם בשנות החמישים של המאה שעברה, כאשר חדשות הטלוויזיה תפסו את מקומם ושידרו מידי יום ואפילו מספר פעמים ביום. יומני החדשות נחשבים כיום למסמכים היסטוריים חשובים, שכן הם מהווים תיעוד היסטורי המנציח אירועים חשובים מתולדות הישוב או המדינה.

במהלך מלחמת העולם השנייה הפיקה חברת פראמונט יומני חדשות אשר כיסו את המתרחש בחזית בהתאם לרוח הממשלתית. מעטפה זו שימשה למשלוח סרטון של יומן חדשות כזה. ניתן לראות במעטפה את סימני הגלגל שהיה בפנים (סרט 16 מ"מ). בצד שמאל למטה נראית חותמת האישור מהצנזורה.

יומני החדשות הראשונים נוצרו בצרפת כבר בשנת 1908. מתוך זמן קצר הם התפשטו גם לארצות הברית, לבריטניה ומדינות חבר העמים הבריטי, ואפילו לברית המועצות. בישראל זכורים יומני גבע וכרמל הרצליה עם קולותיהם של קרייני הרדיו שדיברו בפאתוס רב. מלבד חברות מקומיות אלו פעלה בישראל גם חברת פוקס המאה העשרים, אשר הפיקה יומני חדשות בינלאומיים שהוקרנו בארץ.

מבין החברות המפיקות יומני חדשות ברחבי העולם בולטת חברת British Pathé, אשר נודעה בעבר גם בשמות Pathé Newsreels ו- Pathé News. חברת בריטית זו הפיקה יומני חדשות לקולנוע החל בשנת 1910 (כלומר, הייתה מחלוצות הענף) והתמידה במלאכה עד לשנת 1970 - שנה בה פסקו כליל ההקרנות של יומני חדשות בבתי הקולנוע. בשנת 1931 נרכשה החברה על ידי RKO, ובשנת 1947 השתלטה עליה חברת האחים וורנר. שני הרוכשים - כל אחד בתקופתו - המשיכו להפיק את יומני חדשות תחת שמה המסחרי של Pathé. האחים וורנר אף הפיקו סדרה בת 38 סרטים תיאטראליים קצרים ו-81 מהדורות של מגזין החדשות למסך הקולנוע, שהם היום חלק מן הסרטיה העשירה של Pathé.

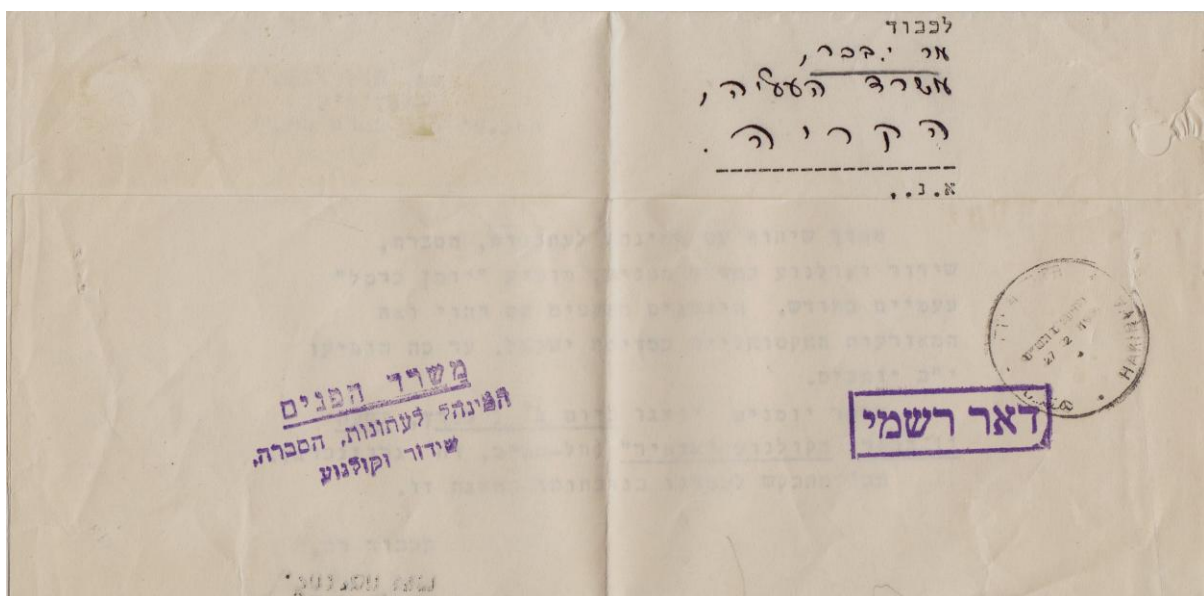

בול לכבוד Pathé news.

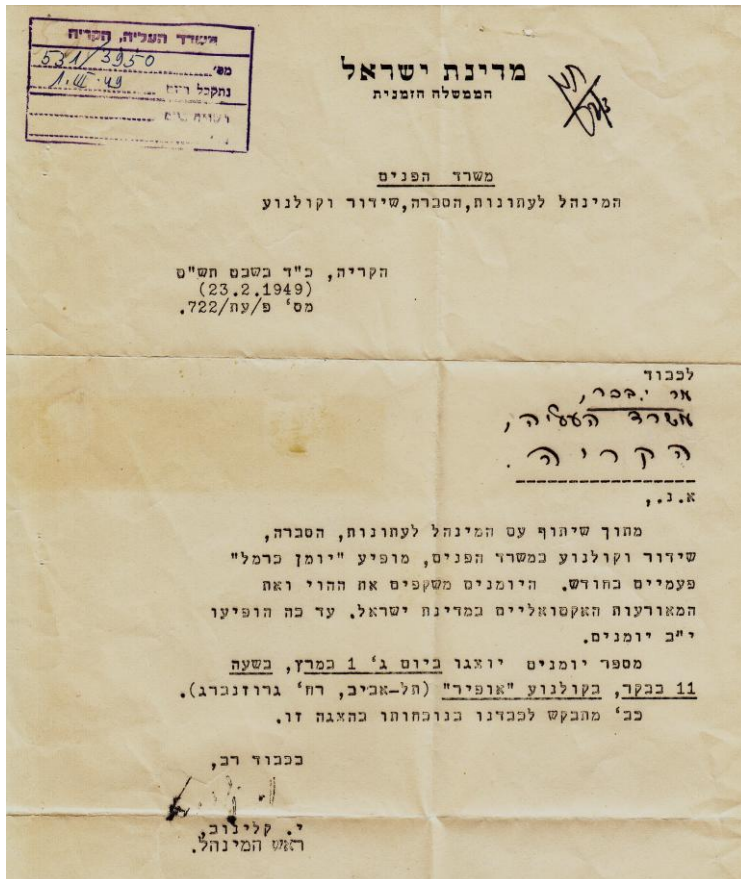

חותמת ביול של חברת Pathé.

בשנת 1956 הפסיקו האחים וורנר את הפקת יומני הקולנוע ומכרו את ספריית יומני החדשות של Pathé ואת סמלה המסחרי לחברת סטודיו פילמס, אשר שינתה את שמה זמן קצר לאחר הרכישה ל- Pathé Pictures Inc. לבסוף, בשנת 1970, הרימה Pathé ידיים במאבקה מול הטלוויזיה, וחדלה להפיק יומני חדשות.

חותמת של המנהל לעתונות הסברה שידור וקולנוע במשרד הפנים, אשר הייתה ממונה על יומני הקולנוע. חותמת זו הקנתה פטור מביול ועל כן היא מותרת (ואף רצויה) בתצוגה תחרותית.

איני יכול לסיים סקירה זו מבלי להתייחס לזירה המקומית. עם קום המדינה לא הייתה קיימת בארץ תעשיית קולנוע מסחרית עצמאית. הסרטים הופקו על ידי מספר גורמים מוסדיים, ובעיקר על ידי מדינת ישראל על שלוחותיה השונות. בשנת 1948 הוקמה במשרד הפנים מחלקה מיוחדת לעיתונות ולקולנוע. מחלקה זו השתלטה על "יומני כרמל", ובאמצעות השליטה התקציבית היה בידה אף להכתיב את תכניו. מאחר ותוך שנים ספורות הפך משרד הפנים למעוז של המפלגות הדתיות, החליט ראש הממשלה, **דוד בן-גוריון**, כי יש ליצור יומן מתחרה אשר יציג רוח ראויה יותר, כלומר את

המכתב שנכלל במעטפה הנראית בעמוד הקודם. הנוסח מצביע על מעורבות הממשלה ביומני כרמל.

דעותיה של מפא"י. לאחר מספר גלגולים, הוקמה חברה בשם "סרטי גבע" אשר הפיקה את יומני גבע המפורסמים. מאחורי חברה זו עמדו היזם **מרדכי נבון** ואיש הקולנוע **יצחק אגדתי**. עם הקמת הטלוויזיה הישראלית, בשנת 1968, פחת הביקוש ליומנים, והפקתם הופסקה שנה אחר כך.

זהר נוי אוסף ומציג את נושא הקולנוע על היבטיו השונים. התצוגה שלו – "הסרט עומד להתחיל, אנא תפסו את מקומכם" - זכתה במדליה מוזהבת גדולה ברמה הבינלאומית. כתובתו למשלוח תגובות: znoy@zahav.net.il

חבר נוער חדש באיל"ת

האנשים הבאים הגישו בקשה לחברות באיל"ת. חבר האגודה המתנגד לקבלת מי מהם לחברות באגודה יפנה לוועד תוך חודש מפרסום הבטאון:

115 **קאופמן ניר**, כפר סבא.